

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves barátaim, régi és új ismerőseim!

Régen volt ennyire jó és könnyű dolgom, mint itt most a pulpitus előtt állni, fordítva szokták kezdeni ezt a szónokok. Remek aurája van ennek a pillanatnak és ez az aura nekem már akkor feltűnt, amikor két nappal ez előtt meglátogattam Kuti barátomat, végigjártuk a - még akkor csak a falakhoz hozzá támasztott-képeket, és meg is simogathattam őket. Rájöttem arra a titokra, hogy ahol világos színt látok, fehéret, halványzöldet, ott kétszer háromszor olyan vastagabb festék van, mint a sötét háttereken, és akkor elgondolkoztam, hogyha látássérültek 'néznék' meg ezt a kiállítást akkor nekik is jelentenének ezek a művek valamit, és nektek, akiknek szemetek van és szívetek, nektek pedig százszorosán ezt jelenti. Volt egy tervem, ami néhány nappal ezelőtt még úgy szólt, hogy Szilvia feleségemet ide csenem - úgy, hogy meg nem mondanám a rendezőknek- és elmondanak önöknek egy nagyon fontos verset, de beteg édesanyjához utazott Rozsnyóra, így hát egyedül maradtam a kis könyvével, szavalni nem tudok, pláne ilyen konkurencia mellett, azért elmondom ezt a verset nektek, mert valami mondanivalómat megalapoz. Ebben a versben gyakorlatilag egy Felvidéki üzen egy Erdélyinek, ez egy Reményik vers, gondolom, sokan ismeritek.

A szivárvány

A párában a vízesés felett,
Halványan, mint egy álom,
És testetlenül, mint egy lehelet:
Az örökifjú szivárvány lebeg.
Megrokkannak a sziklák, a hegyek,
A kő mállik, az erdők sírba térnek,
Új medret tör a patak magának,
S a régit testálja a feledésnek.
Megőszül a világ.
De a szivárvány mindig egy marad
S színei meg nem fakuló csodák.
Örök ifjan és egyformán lebeg.
Halványan, mint egy álom
És testetlenül, mint egy lehelet.
Mint a művészet az élet felett.
Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy másik lélek átmehessen rajta, -
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacsát csak az Isten tartja,
Az Isten, aki a szívekbe lát.

Mi, akik itt vagyunk, akik hallgatunk, figyelünk, szeretünk és váraozunk, mi annak a művészetnek a pártján állunk, azért a művészetért teszünk meg mindent, sokan még az életüket is ebben az irányba terelik, akik tudják, hogy a mi életünk volt és lesz, és a közbeeső intervallum, amit megélünk, ez alatt kötelességeink vannak. Akiket az úristen talentummal áldott, vert meg,

annak egyetlen dolga van, hogy teljesítse azt, amit teljesítenie kell. Megfelelni a képességeinek és olyan üresen haljon meg amilyen üresen érkezett. Mert a világmindenség teljes egységét bármekkora a mi kicsi talentumunkal, ha nem adjuk vissza a teremtésnek, nem szabad megsérteni. Itt áll Kuti Dénes, egy festő Erdélyből, Szovátáról, ahol én sokszor jártam, családom tordai eredetű, a negyedik őszámú visszafelé egy református lelkész Tordáról, a több ezer vasi és zalai őrségekbe települt székelyek és nem székelyek gondozása jött utánuk Magyarországra. Valami lélekemelő érintés ér engem, amikor átlépek ezen a határon, mert Haza megyek. Ezt a haza megyek érzést nem tudják elvenni tőlem, és remélem ezt fordítva Kuti Dénes is érzi, mikor eljön ide Budapestre, a Bajcsy Zsilinszky útra, és Haza jön, az ő Intézete, az ő Galériája, az ő barátai vannak itt, és az ő testvéreinek az elismerésére, szeretetére számít. Mikor ezeket a képeket először láttam két nappal ezelőtt, ha azt kérdezte volna tőlem egy riporter, hogy mi az az impresszió, ami engem alapvetően megfog, ez a fényesség. Szomorúan mondom, hogy 3-4 fontos kiállítást láttam az elmúlt két hétben, a fénytelenység, szomorúság fogott meg. Hihetetlen mennyiségű képet, szobrot, gobelint és egyebet láttam különböző kiállítási termekben, ragyogó művészekről, és van ezekben a művekben, valami eleve feladás, valami olyan szomorúság, amitől az ember nem azt érzi, hogy a művész azért van, hogy én több legyek általa, hanem valami olyan magán filozófiáknak, magán érintéseknek a kivetülése, amihez nagyon sokszor érzem, hogy nincs közöm. Másra vágyom. Ez nem jelenti azt, hogy ezek a műalkotások nem ragyogó műalkotások, de mintha a történelemnek, annak a szükségszerűségével, ami ma Magyarországon van, és különösen a következő évben lesz, és nem egészen ennek felelnek meg. Ezért lepott meg ez a fényesség, valahol a műveknek a fókuszában rám kacsint az Úristen. Azt mondja, hogy én azért adtam talentumot Kutinak, hogy az én üzenetemet közvetítse, és ezek közvetítő alkotások, ezek közvetítő képek. Nagy várakozással várom, hogy mit csinál ő ebből a további életében, és hogy lehet ezt még meghaladni, hogy lehet erre még rátenni. Aztán a meditációm közben eszembe jutott, hogy volt a francia festészetnek, egy híres vámtisztviselő amatőr Rousseau esetében, egy olyan világa, ami úgy nyúlt a természethez, hogy teljesen szakított a barbizoniakkal, meg az impresszionistákkal is, és létrehozott a 'zöldek' világával egy olyan világot, amit se előtte se azóta tulajdonképpen azzal, konzekvensséggel nem festett meg. Én ugye nagyon csúnya megjegyzéssel azt mondom, hogy az amatőrizmusa tette világzsenivé, mert fel tudta számolni a konvenciókat, le tudta hántani a műveiről a divatokat. Én Kutinak a képeiben ezt érzem. Ő kitalált valamit. Ő kitalált valamit, valószínűleg nehezen utánozható, nehezen tovább fejleszthető mások által, ez a saját szüzenir világa, és meggyőződés, hogy ehhez Erdély kellett. Erdély, mint a nemzet tájainak, a nemzet vidékeinek a legfantasztikusabb egysége. Nincs Európában egyetlen olyan földrajzi egység, ahol a hegyek, a völgyek, a patakok, a fák, a csúcsok, a sziklák, a medrek és minden egyéb, a kicsi elhagyatott falvak, az emberek, akik ezek között a körülmények között is otthon érzik magukat, ez nincs Európában. Elég jól ismerem Európát, hogyha mérem Toszkánát és egy csomó vidéket, akkor se találom ezt a fantasztikus dolgot. Olyan intenciókat kaphatott Kuti ettől a vidéktől, és olyan jó észlelő és felfogó rendszere volt, hogy ezt az életművet sikerült neki megcsinálni. Nem hagyhatom ebből a rövid kis eszmefuttatásomból ki a Magyar Művészeti Akadémiát.

A MMA, az elmúlt 21 év léte, az elmúlt 21 évnek a legnagyobb kulturális teljesítménye, mert egy új Magyarország jövőjét ígéri a művészetek terén. Nem a mostani állapota, nem azok a teljesítmények, amikre most képes, nem azok a herce-hurcák, amik most körülötte rendkívül igazságtalanul és gyalázatos módon megnyilvánulnak, nem ezért. Hanem azért mert az egyetlen őszművészeti testület Magyarországon, amely a 6 alkotóművészet és 2 előadó művészet ágát egyaránt magába foglalja. Remélhetőleg a majdaniakban ténylegesen a magyar kultúra krémjét fogja képezni, és rendelkezik azzal a művészeti infrastruktúra fölött, és avval a képeséggel is, hogy

másokkal koordinálva létrehozza a Nemzeti Szalon rendszerét. Most először tudom kimondani sajtó előtt is, hogy jövő évben indul a négy nemzeti szalon 4 évén keresztül egymás után. A jövő évben az Építészeti Nemzeti Szalon a Múcsarnokban, a Vigadóban, megyei Múzeumokban és egy csomó területen, reményeim szerint itt is. Itt is profilt kell majd találnunk, hogy milyen módon tudunk ehhez hozzájárulni. A második a Képzőművészeti Szalon, a harmadik az Iparművészeti-tervezőművészeti nemzeti szalon, a negyedik pedig a Fotóművészeti Nemzeti Szalon lesz. A Nemzeti Szalon kiterjedése az egész országra, gyakorlatilag a törzsét létrehozza annak az anyagnak, mely majd a Budapest Múzeum Negyedében a kortárs művészetnek letéteményese és alapanyaga is lehet. Mondom is, mert hálaistennek ennél sokkal több is van. Köszönöm szépen, hogy itt vagytok. Köszönöm szépen a Kormánynak ezúttal azokat a ténykedéseit, amivel a 4-5 nappal ezelőtti parlamenti döntésében felruházta a MMA-t, nemcsak kegyekkel, hanem rendkívül szigorú és kemény kötelezettségekkel is. Köszönöm az Intézetnek, hogy ezt a munkát, a nemzetstratégiai munkát végezni fogja, mert tavasszal a MMA is felállítja Elméleti Kutatóintézetét, ami a kortárs művészet kutatásával foglalkozik és egész biztos, hogy a két intézmény megfelelő osztályainak, rétegeinek nagyon fontos, szerves kapcsolata kell, hogy legyen. Mert az Akadémia Kortárs Kutatóintézete mind a 8 műfajra kiterjed, és természetesen a határai az érdeklődésnek vagy a dokumentációnak a határai, nem a mostani határoknál fognak nyúlni, hanem a Kárpát-medencét fogják felölelni, aminek a magyar művészet döntő többsége ma itt van. Szeretném, ha sokszor lehetnénk itt, ha sokszor beszélgethetnénk, vitatkozhatnánk, hogy az a 45-46 határon túl élő, Akadémia tagja, művésze itt otthont találna és büszke lehetne arra amit csinál.

Jó munkát kívánok mindenkinek, aki esküdtött ma erre az Intézetre, annak az esküje szemben áll, az eskü szegők Magyarországgal, szemben áll avval a Magyarországgal, amit építünk, remélünk és ami érzésem szerint lélekben sokkal előrébb tart, mint azt a napi politikában le lehet reagálni. Satuban van ez az ország, de mi ebben a satuban lélegzeni, látni, tenni, futni, haladni akarunk. A kiállítást azért nem kell megnyitnom igazán, mert a kiállítás nyitva van, a kiállítást már mindenki látta. Én mást kérek, tőletek, ti most a szíveteket nyissátok ki Kuti Dénes előtt és úgy fogadjátok magatokba a műveket, mintha a tiétek volna és ő ezért nem fog haragudni.

Köszönöm szépen, a türelmet.

2013. október 14.

Professor emeritus Fekete György,
a Magyar Művészeti Akadémia elnöke

Elhangzott 2013. október 14-én, Kuti Dénes szobárai festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja kiállításának megnyitó rendezvényén, a Kárpát-haza Galériában.